

Limba și literatura română

BACALAUREAT

**90 de subiecte
pentru proba scrisă după modelul MEN**

NICULESCU

CUPRINS

Argument.....	5
Examenul de Bacalaureat – Programa de examen pentru disciplina limba și literatura română.....	7
Subiecte date la simularea Examenului de Bacalaureat – 13 martie 2017.....	25
CAPITOLUL I. ASPECTE TEORETICE.....	39
CAPITOLUL II. OPERA EPICĂ	75
Aspecte teoretice	75
Modele.....	83
Teste.....	103
CAPITOLUL III. OPERA DRAMATICĂ	145
Aspecte teoretice	145
Modele.....	149
Teste.....	170
CAPITOLUL IV. OPERA LIRICĂ	217
Aspecte teoretice	217
Modele.....	236
Teste.....	251

Capitolul II

OPERA EPICĂ

I. ASPECTE TEORETICE

DEFINIȚIE / TRĂSĂTURILE OPEREI EPICE

Definiție:

În genul epic, autorul se exprimă în mod indirect, prin intermediul personajelor, care sunt antrenate în derularea unor evenimente, într-un anumit spațiu și timp.

Trăsăturile operei epice:

- **prezența unui narator:**

- dacă narațiunea se face la persoana a III-a, naratorul este **obiectiv**, detașat, neimplicat afectiv;
- dacă narațiunea se face la persoana I, naratorul este **subiectiv**, implicat afectiv, **fiind personaj** (dacă ia parte la acțiune) sau **martor** (povestește ceea ce vede, dar nu ia parte la acțiune);

- **prezența narațiunii** ca mod de expunere specific;

- **prezența personajelor;**

- **derularea unor evenimente** (trăsătură care poate fi ilustrată prin prezentarea pe scurt a subiectului, rezumat);

- **prezența în text a unor indici** (cuvinte, structuri) care fac trimitere la **spațiul și timpul** în care se desfășoară evenimentele;

INSTANȚELE COMUNICĂRII NARATIVE

1. Autorul

Autorul este instanța care concepe și scrie o operă. Din perspectiva actului comunicării, autorul și cititorul sunt două instanțe plasate la capetele opuse ale

procesului semiotic. Primul este cel care a creat și a semnat opera literară (emițătorul), iar cel de-al doilea este cel pentru care a fost conceput textul, destinatarul care îl receptează și îl interpretează.

În **textul epic**, reflexul autorului este **naratorul**, delegat să relateze faptele care creionează universul ficțional. Atât naratorul cât și personajele sunt dirijați de către autor, în scopul dorit de acesta.

În **genul liric**, reflexul autorului este **eul liric**, vocea delegată să exprime stări, sentimente, idei concepute de autor.

În **textul dramatic**, autorul comunică direct cu cititorul în didascalii și indirect prin intermediul personajelor.

Singurele situații în care autorul își asumă și rolul de narator, dar și de personaj sunt cele din jurnal, din memorii și din autobiografii.

Unii teoreticieni fac distincție între **autorul concret** și **autorul abstract**.

Autorul concret este creatorul real al operei care adresează un mesaj cititorului concret. Cei doi reprezintă personalități istorice, oameni reali care nu aparțin operei literare.

Compunându-și opera, autorul concret își manifestă o proiecție literară a lui însuși, un alter ego romanesc, o parte a personalității sale, care reprezintă **autorul abstract**. Acesta este cel care produce și „conduce” universul literar, pe care îl transmite cititorului abstract.

2. Naratorul

Naratorul este instanța care relatează evenimentele în opera epică, un mediator între autor și cititor.

În funcție de persoana la care se face narațiunea, acesta poate să apară în **trei ipostaze**:

- Dacă narațiunea se face la persoana a III-a, apare **ipostaza naratorului omniscient** (și omniprezent), stăpân pe resorturile lumii pe care o creează, obiectiv, care știe mai multe decât personajele sale. El seamănă cu Dumnezeu care a creat lumea, îi cunoaște toate secretele, manevrează din umbră destinele personajelor, dar nu se implică, nu apare în mod evident în universul ficțional creat.

În cazul narațiunii la persoana a III-a trebuie făcută totuși o distincție de nuanță.

Este vorba despre posibilitatea ca acest tip de narațiune să aducă în discuție **naratorul omniscient absolut neimplicat** ca în romanul „Ion” de Liviu Rebreanu, care nu apare deloc în textul care seamănă cu o proiecție cinematografică: *Duminică... Hora e în toi... Locul geme de oameni... Nucii bătrâni de lângă șură țin umbră...*

Cei trei lăutari cântă lângă șopron să-și rupă arcușurile... De tropotele jucătorilor se hurducă pământul. Zecile de perechi bat Someșana...

Este posibil însă ca în unele texte, chiar dacă sunt scrise la persoana a III-a, să apară un **narator foarte puțin implicat**, care să se exprime uneori la persoana I. Este cazul romanului *Ciocoii vechi și noi* de Nicolae Filimon, în care o dată sau de două ori, la începutul unor capitole apar fragmente precum: *Dar hai să lăsăm pe Chera Duda...*

- Dacă narațiunea se face la persoana I, apare, în primul rând, **ipostaza naratorului-personaj**, care transmite cititorului o viziune unică și subiectivă asupra evenimentelor. Cititorul va cunoaște doar ceea ce îi „arată” acest personaj-narator: *Eram însurat de doi ani și jumătate cu o colegă de la Universitate și bănuiam că mă înșală... Îmi petreceam timpul spionându-i prietenii, urmărind-o...* (Camil Petrescu, *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*)
- În cazul narațiunii la persoana I poate să mai apară și **ipostaza naratorului-martor**, cel care este prezent, dar nu se implică în desfășurarea evenimentelor, comunicând cititorului ceea ce vede. El știe mai puțin chiar decât personajele despre resorturile intime ale desfășurării epice: *Într-o toamnă aurie am auzit multe povești la Hanu-Ancuței...* (Mihail Sadoveanu)

3. Personajul

Personajul este instanța implicată în acțiunea unei opere literare, cea care participă la desfășurarea evenimentelor, prin intermediul căreia autorul își exprimă ideile, atitudinea etc. în operele epice și dramatice.

O tipologie a personajului literar poate să fie rezultatul mai multor criterii:

a. În funcție de curentul (epoca) literar(ă)

În **Antichitate**, tragedia și epopeea au impus **eroul sublim**. Acesta se caracterizează prin acțiune și este supradimensionat calitativ și cantitativ. Însușirile sale sfidează măsura obișnuită și singurul său țel este celebritatea. Un astfel de erou este Ahile din „Iliada” lui Homer care alege „să cadă cu mărire” în lupta pentru Troia decât să trăiască anonim.

Clasicismul a impus **caracterele**, personaje plate, dominate de o singură trăsătură de caracter, în funcție de care acționează în orice împrejurare. Aceste personaje nu seamănă cu oamenii din realitate, ci devin modele imuabile de comportament: *avarul, mizantropul, afemeiatul* etc. (impuse de teatrul lui Molière).

Romanticii au adus în literatură **personajul excepțional**, pus să acționeze în împrejurări excepționale, construit din lumini și umbre, dar și perechile antitetice care ilustrează categorii morale (bine-rău) sau estetice (frumos-urât).

Realismul este interesat, asemenea clasicismului, de **tipologii**. Personajul realist este **construit și el în jurul unei „pasiuni dominante”** (la faculté maîtresse) și este tributar mediului social din care face parte. Dar, spre deosebire de personajul clasic plat, cel realist **poate fi urmărit în evoluție** și nu este un ideal, abstract, ci **reprezintă „omul aieva”**, prin imaginea căruia scriitorul vrea să facă concurență Stării Civile.

b. În funcție de criteriul etic (aplicabil mai ales basmelor), vorbim despre personaje **pozitive** sau **negative**

c. În funcție de modul în care se raportează la realitate personajele pot fi:

- **istorice** (atestare documentară), precum Ștefan cel Mare în opera *Frații Jderi* de Mihail Sadoveanu;
- **legendare** (apar în legende sau balade populare, fără să fie atestate istoric), precum haiducul Pinteș din balada populară cu același nume;
- **fantastice**, (care nu există în realitate), precum zmeii din basme.

d. În funcție de amploarea caracterizării și de profunzimea investigației psihologice pot să apară:

- personaje **plate** (unilaterale) → nu își modifică comportamentul;
- personaje **rotunde** (complexe) → pot evolua.

e. În funcție de rolul jucat în operă, putem vorbi despre:

- **protagonist** (personajul central, eroul);
- **antagonist** (cel care i se opune protagonistului).

f. În funcție de locul ocupat în economia textului, personajul poate fi:

- **principal** (eroul, cel care apare în toate momentele desfășurării epice sau dramatice);
- **secundar** (apare în mai multe secvențe, acte, dar nu este atât de important precum personajul principal);
- **episodic** (apare într-o singură secvență, scenă).

MODALITĂȚI DE CARACTERIZARE A PERSONAJULUI

Personajul literar poate fi caracterizat în text prin **mijloace directe** sau **indirecte**.

Modalitățile directe sunt:

1. Portretul fizic:
 - a. realizat de narator;
 - b. realizat de alte personaje;
 - c. realizat prin autocaracterizare.
2. Portretul moral:
 - a. realizat de narator;
 - b. realizat de alte personaje;
 - c. realizat prin autocaracterizare.

Ca **modalități indirecte** se remarcă:

1. comportamentul;
2. relația cu alte personaje;
3. limbajul;
4. gândurile;
5. vestimentația;
6. mediul în care trăiește (clasa socială, locuința etc.);
7. numele

PERSPECTIVA NARATIVĂ

Perspectiva narativă reprezintă punctul de vedere, unghiul din care se produce enunțarea. Aceasta se află în relație de interdependență cu persoana la care se face narațiunea și cu tipul de narator implicat. Prin urmare vorbim despre:

1. **perspectiva „dindărăt”** (punct de vedere omniscient) – apare în textele în care narațiunea este la persoana a III-a, implicând prezența naratorului omniscient;
2. **perspectiva „împreună cu”** (punct de vedere intern) – apare în textele în care narațiunea este la persoana I, implicând prezența naratorului-personaj;
3. **perspectiva „din afară”** (punct de vedere exterior) – apare în textele în care narațiunea este la persoana I, implicând prezența naratorului-martor.

1. Narațiunea

Narațiunea este modul de expunere specific operelor epice cu ajutorul căruia este prezentată de către un narator (vocea autorului) derularea unor întâmplări (evenimente), într-un anumit cadru temporal și spațial, în care sunt implicate personaje. Narațiunea poate să apară și în textul dramatic, în indicațiile de regie.

Prin urmare, narațiunea presupune:

- un narator;
- derularea unor evenimente;
- prezența unor personaje;
- prezența unor indici (cuvinte, structuri) de timp și de spațiu;
- prezența a numeroase verbe, în general de mișcare.

Narațiunea poate să apară în **textul literar**, dar și în **textul nonliterar**.

În **textul literar** narațiunea are rolul de a prezenta **firul evenimentelor**, în mod cronologic sau nu, dar este și o **modalitate indirectă de caracterizare** a personajelor prin comportament. **Timpul verbal** specific relatării este **perfectul simplu**, dar se pot folosi și perfectul compus, imperfectul (dublate de mai mult ca perfectul) sau prezentul. Narațiunea literară poate apărea în **versuri** (poemul, epopeea, balada etc.) sau în **proză** (schița, nuvela, povestirea, romanul, basmul etc.). În plus, narațiunea literară presupune posibilitatea **valorificării tuturor registrelor stilistice, prezența unor mijloace de expresivitate** precum: figuri de stil, imagini artistice, părți de vorbire cu valoare expresivă (timpuri și moduri verbale cu rol stilistic, substantive în cazul vocativ, verbe la modul imperativ, adverbe, expresii, locuțiuni), semne de punctuație cu rol expresiv (puncte de suspensie, exclamații, interogații) etc.

În **textul nonliterar** nu vorbim despre un narator, apar persoane (și nu personaje) care sunt antrenate în derularea unor evenimente care aparțin realității.

Ca narațiuni nonliterare pot apărea: **narațiunea științifică** (în documente, cercetări istorice, geografice, matematice etc., în biografii, tabele cronologice etc.), **narațiunea jurnalistică** (în știri, interviuri, emisiuni, articole, aparținând presei scrise și audiovizualului), **anecdota** (relatarea unui eveniment real cu final neașteptat, inedit, deseori având un final comic) etc.

Narațiunea poate să fie **obiectivă, la persoana a III-a**, implicând prezența naratorului omniscient, ori **subiectivă, la persoana I**, implicând prezența naratorului personaj sau martor.

Descrierea este modul de expunere prin intermediul căruia sunt prezentate aspectele generale sau particulare ale unui cadru, fenomen, obiect, personaj etc. Spre deosebire de narațiune, care impune ideea de dinamic, de mișcare, descrierea presupune **aspectul static al noțiunilor**. Față de narațiune, care utilizează numeroase verbe, în general de mișcare, **descrierea uzează de numeroase substantive și adjective**, folosind puține verbe, în majoritate de stare.

În funcție de aspectul pe care îl creionează, descrierea poate fi: **de tip tablou**, dacă surprinde caracteristicile unui cadru, ori **de tip portret**, dacă prezintă trăsăturile fizice și/sau morale ale unui personaj (persoane). Descrierea de tip portret este și o **modalitate directă de caracterizare a personajelor**. Descrierile în care autorul (narratorul, personajul) se referă la el însuși se numesc **autoportrete**.

Ca și narațiunea, descrierea poate fi literară sau nonliterară (științifică).

În textul literar, descrierea presupune discursul la persoanele I sau a III-a, prezența elementelor de expresivitate, utilizarea verbelor la imperfect (mai rar la prezent), posibilitatea de valorificare a tuturor registrelor stilistice. Descrierea literară poate apărea în versuri (pastelul) sau în proză.

În textul nonliterar (științific) discursul este obiectiv, la persoana a III-a, descrierea surprinde aspecte reale, demonstrabile, este utilizat registrul standard și cel neologic al limbii, se preferă timpul prezent al indicativului. Descrierea științifică se face doar în proză.

În textul narativ, descrierea poate să apară:

- în incipit, unde conturează cadrul desfășurării evenimentelor sau/și portrete ale personajelor;
- în interiorul textului, atunci când se schimbă cadrul, ori apar noi personaje, creând o pauză în desfășurarea epică și având drept efect apariția unei tensiuni de așteptare benefică pentru receptor;
- la final, unde prezintă, de obicei, revenirea la starea de echilibru, ca urmare a finalizării conflictului.

3. Dialogul

Este modul de expunere specific textului dramatic și epic, care **prezintă replicile a două sau mai multe personaje** (persoane). În realizarea dialogului nu este suficientă simpla prezență a celor două instanțe: emițătorul și receptorul. Dialogul mai presupune folosirea de către cei doi a aceluiași cod și schimbarea rolurilor. Informația ajunge în primă instanță de la emițător la receptorul care o înțelege și care răspunde, devenind la rândul său emițător etc.

În scris, fiecare replică este **marcată grafic** prin intermediul liniei de dialog sau a ghilimelelor și este precedată de două puncte (:) și de așa-numitele verbe de declarație: a zice, a spune, a grăi, a declara, a șopti, a striga, a întreba, a răspunde etc.

Dialogul presupune utilizarea unor forme și **formule specifice**: **de inițiere** (*bună ziua, bună, salut, alo* etc.), **de menținere** (*da, nu, așa este, înțeleg, nu înțeleg, firește, sunt de acord* etc.) și **de încheiere** (*la revedere, pa, ne mai vedem* etc.)

Ca **varietăți ale dialogului** apar: **monologul** (un personaj vorbește singur exprimându-și gândurile și sentimentele sau povestind un eveniment), **monologul interior** (apare și în textul liric și redă gândurile unui personaj, fluxul conștiinței sau chiar al inconștientului în succesiunea lor firească, bazată pe resorturi libere, subiective, fără vreo ordine logică obligatorie), **aparteul** (în teatru).

Dialogul poate să apară **atât în textul literar, cât și în cel nonliterar.**

În textul epic, dialogul are următoarele funcții:

- redă vorbirea directă;
- dinamizează și dramatizează desfășurarea epică;
- este o modalitate indirectă de caracterizare a personajelor, prin limbaj.

SECVENȚA NARATIVĂ

Secvența narativă reprezintă **un moment, o parte a unui text narativ** care conține **o singură acțiune**, realizată de unul sau mai multe personaje. Între diferitele secvențe narative pot să apară descrieri de tip tablou sau de tip portret, comentarii ale autorului etc. În textele literare (dar și nonliterare) succesiunea secvențelor narative nu trebuie să respecte în mod obligatoriu ordinea firească, cronologică a evenimentelor, dar modificarea ordinii firești va avea întotdeauna o semnificație în economia textului.

Legătura dintre diferitele secvențe narative se realizează, în vederea coeziunii textului, prin așa-numiții **conectori interfrastici**: **conjunții și locuțiuni conjuncționale coordonatoare** (și, nici, dar, iar, însă, ci, sau, ori, așadar, deci, prin urmare, în concluzie), **locuțiuni adverbiale** (de altfel, de aceea etc.), **indici de timp** (atunci, apoi, a doua zi, peste o săptămână etc.), **repetiții** ale unor cuvinte-cheie sau prin intermediul **topicii**.

Ca **tehnici** folosite pentru asamblarea în text a secvențelor narative se remarcă: **înlănțuirea** (secvențele decurg în mod cronologic unele din altele, de la cauză la efect), **alternanța** (presupune existența mai multor planuri narative care sunt prezentate pe rând), **insertia** (apare în „povestea în ramă”, în care, în interiorul unei povești sunt inserate altele. Trecerea de la ramă la povestea din interiorul ramei se face atunci când un personaj din ramă își asumă rolul de narator, spunând, la rândul său, o poveste nouă.)

Modelul 1

– profil umanist –

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citește următorul text:

La anul 1817, d. Racoea, c[hezero] c[răiesc] translator românesc în Lemberg, publica prospectul unii foi periodice ce era să iasă pentru întâiași dată în limba românească. Planul său nu se putu aduce în împlinire. La anul 1822 d. Z. Carcalechi, în Buda, cerca pentru a doua oară o asămine întreprindere, dar și aceasta fu în zadar. În sfârșit, la 1827, d. I. Eliad vru, și ar fi putut, pe o scară mult mai mare, să isprăvească aceea ce Racoea și Carcalechi nu putură face. Ocârmuirea de atunce a Țarei Românești nu-i dădu voia trebuincioasă.

Așa, puținii bărbați carii, pe atunce, binevoia a se mai îndeletnici încă cu literatura națională, perdură nădejdea de a vede vreodată gazete românești. Numai doi oameni nu perdură curagiu, ci așteptară toate de la vreme și de la împregiurări. Aceștii fură d. aga Asaki și d. I. Eliad; unul în Moldavia, altul în Valahia păstra în inima lor focul lumnator a științelor. Așteptarea lor nu fu înșelată. Împregiurări cunoscute de toți le veniră întru ajutor. Așa, la 1 iunie 1829, în Iași, „Albina românească” văzu lumina zilii pentru întâiași dată. Puțin după ea, se arătă și „Curierul românesc” în București.

De atunce unsprezece ani sunt aproape; între alte multe înaintări ce s-au făcut în ambele principaturi, literatura n-au rămas în lenevire. Ajutată de stăpânire, apărată și îmbogățită de niște bărbați mari și patrioți adevărați, a căror numi vor fi trainice ca veacurile, înlesnită prin miile de școli ce s-au făcut în târgurile și satele Moldovalahiei, literatura noastră facu pasuri de urieș, și astăzi se numără cu mândrie între literaturile Europei.

După „Albina” și după „Curier”, multe alte gazete românești s-au publicat în deosebitele trii mari provincii a vechei Dacii [...]. Unele dintr-însele, adecă acele care au avut un început mai statornic, trăiesc și astăzi, celelalte au pierit sau din nepăsarea lor, sau din vina altora. Cele mai bune foi ce avem astăzi sunt „Curierul românesc”,

subt redacție d. I. Eliad, „Foaia inimii” a d. Bariț și „Albina românească”, carea în anul acesta, mai ales, au dobândit îmbunătățiri simțitoare. Însă, afară de politică, care li ia mai mult de jumătate din coloanele lor, tustrele au mai mult sau mai puțin o coloră locală [...]. O foaie, dar, carea, părăsind politica, s-ar îndeletnici numai cu literatura națională, o foaie carea făcând abnegație de loc, ar fi numai o foaie românească și, prin urmare, s-ar îndeletnici cu producțiile românești, fie din oricea parte a Daciei, numai să fie bune, această foaie, zic, ar împlini o mare lipsă în literatura noastră. O asemenea foaie ne vom sili ca să fie „Dacia literară”; ne vom sili, pentru că nu avem sumeața pretenție să facem mai bine decât predecesorii noștri. Însă, urmând unui drum bătut de dânsii, folosindu-ne de cercările și de ispita lor, vom ave mai puține greutăți și mai mari înlesniri în lucrările noastre.

(Mihail Kogălniceanu, *Introducere la „Dacia literară”*)

A. Scrie pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text.

1. Menționează sensul din text al secvenței: *ne vom sili, pentru că nu avem sumeața pretenție să facem mai bine decât predecesorii noștri*. **4 puncte**

2. Indică anul în care domnul Racoccea publica proiectul primei reviste în limba română. **4 puncte**

3. Prezintă, din al treilea paragraf, două motive pentru care *literatura noastră facu pasuri de urieș*, așa cum apar în viziunea autorului. **4 puncte**

4. Precizează, valorificând textul dat, titlurile celor trei reviste pe care Mihail Kogălniceanu le considera cele mai bune în epocă. **4 puncte**

5. Arată două trăsături pe care urma să le aibă „Dacia literară”, în viziunea fondatorului său, așa cum apar în textul dat. **4 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

B. Redactează un text de 150-300 de cuvinte, în care să argumentați importanța primelor reviste în limba română pentru evoluția literaturii noastre, folosind informațiile extrase din *Introducere la „Dacia literară”* de Mihail Kogălniceanu.

20 de puncte

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea tezei/problematicii puse în discuție; **2 puncte**

– menționarea poziției pe care o ai față de teză/problematică; **2 puncte**

– enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate poziției adoptate; **12 puncte**

- formularea unei concluzii pertinente;
- utilizarea corectă a conectorilor de argumentare;
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte.

2 puncte

1 punct

1 punct

Notă!

În elaborarea răspunsului, te vei raporta la informațiile din fragmentul dat.

Folosirea altor informații este facultativă.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, fragmentul dat, evidențiind rolul verbelor la imperfect și la perfectul compus.

După multe rătăcirii și ani pierduți zadarnic, pentru a scăpa de restul de energie ce simțeam că doarme în mine, ne-am despărțit din nou.

Era într-un zori de ziuă, după o noapte de nesomn. În neguri clopotele deșteptate începeau să plângă, și sunetele venite din turle nevăzute, parcă toate îmi spuneau: Pleacă de aici cât mai e vreme!

Nu știu de ce căutam eu să pun aceste cuvinte în gura clopotelor, când vorbele rostite nu erau decât o rezultată a gândurilor mele.

Simțeam că dorm ambiții în mine, ce trebuiau fatal să moară în orașul acesta tăcut, de care mă legau atâtea amintiri. Îmi numărau anii, și o groază că nu mai este vreme pentru a face ceva, era să mă piardă din nou.

Eram ca un înecat ce revine la suprafață înainte de a muri și simte într-o scăpărare de fulger ce neprețuită era viața. Firele ce mă legau de tine erau rupte, de altfel, de mult. Intelectualitatea ta nu mă mai mulțumea, și în afară de plăcerile vieții fizice, nu mai era nimic comun între noi. De multe ori chiar, mi se părea ciudat cum ai rămas așa de simplu, și cu toate aceste te iubeam și simțeam nevoie de bunătatea sufletului tău. Apropierea ta mă însenina și răzvrătirile mele se potoleau la auzul vorbelor tale blajine. De altfel, erai și iubit de toți, lucru însă pe care nu ți l-am pizmuit niciodată.

Dacă tu, care ți-ai întors acuma ochii spre altă lumină, ai mai putea ceti rândurile aceste, m-ai ierta, desigur, și mai puțin decât mine încă, ai putea spune de ce mă iubeai și căutai între toate prieteșugul meu.

Și am plecat, văzând fără păreri de rău cum dispărea orașul în urma mea, iar clopotele ce au sunat atunci, în zorii zilei aceleia, din nevăzutele turle, au sunat parcă un recviem al unui suflet care a murit.

(Dimitrie Anghel, *Fantome*)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularitățile unui curent tradițional de început de secol XX (prelungiri ale clasicismului și ale romantismului), așa cum se reflectă în opera unui poet studiat.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat în curentul literar;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic studiat, prin comentarea a două imagini sau idei poetice;
- analiza, la alegere, a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic studiat, din seria: titlu, imaginar poetic, figuri semantice/tropi, motive poetice.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **organizarea** discursului vei primi **12 puncte** (*existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 3 puncte; logica înlănțuirii ideilor – 3 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; claritatea exprimării – 2 puncte; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct*).

În vederea acordării punctajului pentru organizarea discursului, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

REDACTARE

(10 de puncte)

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 10 puncte, numai în cazul în care aceasta întrunește minimum 300 de cuvinte și conține răspunsuri la cerințele date (*utilizarea limbii literare – 3 puncte; ortografia – 3 puncte; punctuația – 3 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct*).

SUBIECTUL I

A.

1. Autorul sugerează că noua revistă va încerca să învețe din experiențele anterioare și nu să se situeze pe o poziție polemică cu acestea.

2. Domnul Racoccea publica proiectul primei reviste în limba română în anul 1817.

3. Literatura noastră a făcut *pași de urieș*, ajutată de stăpânire, apărută și îmbogățită de niște bărbați mari și patrioți adevărați și *înlesnită prin miile de școli ce s-au făcut în târgurile și satele Moldovalahiei*.

4. În viziunea lui Mihail Kogălniceanu, cele mai bune reviste din epocă erau „Curierul românesc”, „Foaia inimii” și „Albina românească”.

5. „Dacia literară” urma să fie o foaie care, părăsind politica, s-ar îndeletnici numai cu literatura națională și *s-ar îndeletnici cu producțiile românești, fie din oricea parte a Daciei, numai să fie bune*.

B.

Epoca pașoptistă (1830-1860) este din punct de vedere social scena unor evenimente decisive pentru soarta românilor: Revoluția de la 1848 și Unirea Principatelor. În planul vieții culturale, literatura începe să capete un rol din ce în ce mai important și să se definească în raport cu celelalte domenii.

Cred că această epocă constituie punctul de plecare al literaturii în limba română, iar revistele, și mai ales „Dacia literară”, au avut un rol hotărâtor în edificarea și promovarea acesteia.

În primul rând, sub influența culturii occidentale, în ultimele două decenii ale perioadei pașoptiste se manifestă pe plan cultural o puternică eferescență națională. Astfel, se stimulează utilizarea în scris a limbii române și creațiile literare originale care să aibă ca surse de inspirație valorile naționale. Se remarcă și o dezvoltare fără precedent a învățământului, a presei, a teatrului și a științelor, se înființează societăți culturale și științifice, se organizează biblioteci și librării, ia amploare mișcarea de culturalizare a maselor, proces inițiat de cărturarii iluminiști. Semnificativă este în acest sens opinia exprimată de George Barițiu în „Gazeta de Transilvania”, în 1838: *Lăfirea științelor și a cunoștințelor, împrăștierea ideilor la toate clasele de oameni!... Mijloace la acestea sunt cărțile, literatura, scrierile periodice... propovăduite la toți*. O amplă activitate publicistică completează deci atmosfera de eferescență culturală